

mgr Anna Kuchciak
Katedra Prawa Konstytucyjnego
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytet Wrocławski

Streszczenie rozprawy doktorskiej

pt.: *Osoba w podeszłym wieku jako podmiot szczególnej opieki zdrowotnej*

napisanej po kierownictwem

dra hab. Ryszarda Balickiego, prof. UWr

Starzenie się ludności stanowi jedno z największych współczesnych wyzwań, z którego konsekwencjami mierzy się wiele państw na świecie. Regularnie dostarczane dane statystyczne obrazują dynamikę tego procesu, jak również pozwalają prognozować jego przyszłe rozmiary. W szybkim tempie przybywa osób starszych, rośnie ich udział również w polskiej populacji. Przeobrażenia w strukturze ludnościowej pociągają za sobą szereg różnorodnych następstw w wielu sferach i wskazują na konieczność poważnych zmian w ramach prowadzonych polityk publicznych. Uregulowania prawne, których *ratio legis* odnosi się do specyficznych potrzeb seniorów, nie tworzą spójnego i dającego ich beneficjentom poczucia bezpieczeństwa systemu, również w tak newralgicznym obszarze, jakim jest opieka zdrowotna.

Przedmiotem niniejszej rozprawy jest szczegółowa analiza statuowanego w art. 68 ust. 3 Konstytucji RP obowiązku zapewnienia przez władze publiczne szczególnej opieki zdrowotnej osobom w podeszłym wieku, natomiast zasadniczym celem – ustalenie jego normatywnego kształtu oraz treści. Główny problem badawczy sprowadza się do pytań: czy ustawa zasadnicza wyznacza normatywny standard opieki zdrowotnej w zakresie powyższej regulacji; czy można – w konstytucyjnym kontekście – skonstatować imperatyw zapewnienia osobom w podeszłym wieku szczególnej opieki zdrowotnej oraz do jakich granic można rozwijać szczególną opiekę zdrowotną. Pomocniczo sformułowanym celem szczegółowym jest identyfikacja kategorii osobowej beneficjenta szczególnej opieki zdrowotnej oraz określenie kryterium wyznaczającego ten podmiot.

Dysertacja składa się z sześciu rozdziałów, zawiera również wstęp i uwagi końcowe.

Rozdział I ma charakter wielozadaniowy: eksplanacyjny, systematyzujący oraz deskryptywny. Zaprezentowano w nim starość i starzenie się w wymiarze jednostkowym oraz

zbiorowym, a także scharakteryzowano stan zdrowia seniorów. W tej części rozprawy przeprowadzono również kluczowe ustalenia terminologiczne co do podstawowych pojęć wyznaczających zakres podmiotowy uregulowań skierowanych do osób doświadczających starości.

W rozdziale II ukazano ewolucję statusu osób w podeszłym wieku, zmierzającą ku ochronie prawnej i konstytucjonalizacji.

Rozdział III koncentruje się na analizie kluczowych i strategicznych dokumentów Organizacji Narodów Zjednoczonych, Rady Europy, Unii Europejskiej oraz – akcesoryjnie – uregulowań pozaeuropejskich systemów ochrony praw człowieka w kontekście statusu prawnego osoby starszej, czyniąc główną osią dociekań jej sytuację zdrowotną. Dopełnieniem jest wątek komparatystyczny, zestawiający regulacje konstytucyjne wybranych państw odnoszące się do poruszanej problematyki.

Kolejny rozdział (IV) traktuje o aksjologicznych podstawach obowiązku zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej, którym dał wyraz ustrojodawca.

Rozdział V został poświęcony dogłębnej eksploracji regulacji zawartej w art. 68 ust. 3 Konstytucji RP. Odniesiono się do jego zakresu podmiotowego, a także istoty i determinant szczególnego charakteru opieki zdrowotnej. Przeprowadzono również kwalifikację normatywną uregulowania, nawiązując do dotychczasowych zróżnicowanych poglądów.

W rozdziale VI poddano przeglądowi i ocenie rozwiązania wpisujące się w realizację obowiązku zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej w wyodrębnionych obszarach problemowych – zarówno w warstwie legislacyjnej jak i organizacyjnej – co pozwoliło na weryfikację, w jakim stopniu władze publiczne zapewniają realizację obowiązku wysłownego w art. 68 ust 3 Konstytucji RP w odniesieniu do osób w podeszłym wieku. Analizę poprzedzono konceptualizacją pojęcia zdrowotnej polityki senioralnej, w ramach której urzeczywistniany jest nałożony na władze publiczne obowiązek zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej.

Tak skonstruowana praca stanowiła podstawę sformułowania uwag końcowych odnoszących się do postawionych w jej wstępie celów i problemów badawczych. Dodatkowo zaproponowano postulaty *de lege ferenda*.

Anna Uchwała